

2016-10-31

Dnr 2016/KS0512 007

Avd: Ekonomistyrning
Handläggare: Magnus Widén

Revisionskontoret

Svar på revisionsrapport - Borås Stads flyktingmottagande

Stadsrevisionen har utfört en granskning av ändamålsenligheten i Kommunstyrelsens, nämndernas och de kommunala bolagens verksamhet som berör flyktingmottagningen. Bakgrunden till granskningen är det stora antalet asylsökande som kom till Sverige huvudsakligen under 2015 och som tas emot i kommunerna. För Borås Stad beräknas antalet nyanlända flyktingar bli ca 1000 personer 2016 och 1500-1600 personer 2017 samt ytterligare tillkommande varje år 45-65 ensamkommande flyktingbarn/ungdomar.

Ansvaret för mottagandet av nyanlända berör flera nämnder och bolag. Arbetslivsnämnden har det övergripande ansvaret för integrationen och har till sin hjälp Boråsregionens Etableringscenter (BREC). Kommunstyrelsen har genom sin uppsiktsplikt över nämnder och bolag ett övergripande ansvar för flyktingmottagningen men har även egna verksamheter med stor betydelse för flyktingmottagande som ansvar för markanvisning för bostadsbyggnation och delar av detaljplaneprocessen.

Tre riskområden för flyktingmottagandet har identifierats av Stadsrevisionen:

- Bostäder
- Utbildning
- Personal

Stadsrevisionens bedömer att Kommunstyrelsen underskattar riskerna på flera områden.

När det gäller behovet av bostäder så är detta det största problemet då det redan tidigare råder bostadsbrist. Det är svårigheter att få fram bostäder till de 177 flyktingar som anvisats 2016 enligt den nya s.k. Bosättningslagen. Det verkliga antalet flyktingar beräknas bli betydligt större. Stadsrevisionen bedömer att styrningen av de kommunala bostadsbolagen är otydlig och inte bara kan ske genom dialog med bolagen utan istället bör ske genom ägardirektiven.

Stadsrevisionen framhåller att ordinarie nybyggnation, som dessutom bland kommunens bostadsbolag ligger på en låg nivå 2016-17, inte räcker till för att möta behoven av bostäder för nyanlända flyktingar. Man framhåller även att nybyggnationen begränsas av styrningsproblem i Staden. Relevanta detaljplaner tas inte fram i en takt som motsvarar behoven och markanvisningen präglas av brist på tydlighet och prioriteringar som är ändamålsenliga i förhållande till målgruppen.

Stadsrevisionen konstaterar att en betydande andel av de problem som föreligger när det gäller bostadsförsörjningen inte är kopplade specifikt till flyktingsituationen, utan till en bostadsbrist och segregation generellt. Nya riktlinjer för markanvisning har

initierats, men ännu inte beslutats. Det föreligger en avsevärd skillnad mellan bostadsbolagen och Kommunstyrelsen av förutsättningarna för markanvisning i förhållande till volymen nyanlända.

Borås Stads program för och handlingsplan för bostadsbyggande uppfyller enligt Stadsrevisionen inte lagstiftarens krav på riktlinjer för Bostadsförsörjning. Programmet saknar bl.a. mål för bostadsbyggandet och planerade insatser för att nå målen.

När det gäller personal hänvisar Stadsrevisionen till sin tidigare rapport om Borås Stads personalpolitik under 2015 där man framhåller att Staden inte har konkurrenskraftiga anställningsvillkor vilket man kopplar till att svårrekryterade grupper som socionomer och lärare som arbetar med flyktingmottagningen inte kommer att kunna anställas i tillräcklig omfattning för att klara av flyktingmottagandet i enlighet med lagar och beslut.

Kommunstyrelsen tar till sig Stadsrevisionens synpunkter och bedömningar och vill göra följande yttrande:

- Kommunstyrelsen utövar en aktiv dialog med bolag och nämnder i flyktingfrågan och inom ramen för uppsiktplikten och för att samordna verksamheten. I dagsläget bedöms inte det finnas behov av nya ägardirektiv.
- Det är viktigt att kunna lösa frågan om ett gott mottagande av flyktingar inom ramen för den ordinarie verksamheten genom god planering. Här har kommunstyrelsen ett viktigt ansvar för samordningen.
- Tillfälliga lösningar för bostäder och skollokaler tenderar att bli både dyra och mindre bra. Det råder dessutom kapacitetsbrist för dessa lösningar.
- I bostadsbyggnadsprogrammet, del 2, redovisas aktuella bostadsbyggnadsprojekt samt detaljplanernas status. Enligt detta finns drygt 1000 bostäder som nyligen har eller kan byggstartas enligt gällande detaljplan. Av dessa bedöms 1/3 vara hyresrätter. Markanvisningar och detaljplaner är processer som är kopplade till varandra. Ca 600 bostäder kan enligt detaljplanerna tillkomma på kommunal mark. Under de senaste 12 mån har ca 350 bostäder, varav ca 70% hyresrätter, markanvisats/sålts på kommunal mark. Utöver detta pågår detaljplanearbete för ytterligare 5000 - 6500 bostäder. Merparten av dessa i Borås tätort.
- Handlingsplan för bostadsbyggande är ett styrdokument. Dessa revideras eller förlängs vart fjärde år. En översyn av handlingsplanen pågår.
- När det gäller att lösa frågan om svårrekryterade personalgrupper som lärare och socionomer är detta ett problem i hela landet. Avseende gruppen socialsekreterare har staden arbetat mycket aktivt för att förbättra både arbetsmiljö och lön t. ex. genom god introduktion med mentor samt en rad olika satsningar avseende lön som erfarenhetssatsning och en mångårig satsning i den årliga löneöversynen. Detta har lett till att lönerna är konkurrenskraftiga både jämförelse med närliggande och jämförbara kommuner.

Ulf Olsson
Kommunstyrelsens ordförande

Svante Stomberg
Kommunchef